

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 5Co/540/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1113216324
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Považan
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1113216324.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Považana a členov senátu JUDr. Janky Richterovej a JUDr. Milana Chalupku, v právnej veci navrhovateľa: Z.. J. N., Q.. XX.XX.XXXX, U. T. R., E. XXXX/XX, zast. OLEXOVA VASILISIN s.r.o., so sídlom v Bratislave, Dunajská 18, proti odporcovi: ZSE Development, s.r.o., IČO: 36 254 711, so sídlom v Bratislave, Čulenova 6, o zaplatenie 21.204 eur s prísl., na odvolanie odporcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I v Bratislave zo dňa 10. marca 2014 č.k. 4C/96/2013-47 v spojení s opravným uznesením rovnakého súdu zo dňa 18. júna 2014 č.k. 4C/96/2013-62 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom v znení opravného uznesenia uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 21.204 euro spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75% ročne od 01.12.2012 do zaplatenia a trovy konania vo výške 3.086,50 euro, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Vychádzal zo zistenia, že navrhovateľ uzatvoril s odporcom dňa 01.01.2004 zmluvu o výkone funkcie konateľa. V zmluve okrem iného účastníci dohodli v čl. IV, bod 4.1, že konateľ sa zaväzuje nevykonávať po dobu šesť mesiacov odo dňa skončenia výkonu funkcie konateľa pre iného zamestnávateľa alebo na vlastný účet činnosť, ktorá je predmetom činnosti spoločnosti, prípadne inú činnosť, ktorá by mala súťaživý charakter voči podnikateľskej činnosti spoločnosti. Ak poruší konateľ tento svoj záväzok, zaplatí spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 6 násobku jeho mesačnej odmeny stanovenej v článku III odsek 3.2 tejto zmluvy. V čl. IV bod 4.2 zmluvy bolo dohodnuté, že v súvislosti s predchádzajúcim bodom prináleží konateľovi pri skončení

výkonu funkcie kompenzácia vo výške 6 násobku jeho mesačnej odmeny stanovenej v článku III odsek 3.2 tejto zmluvy, pokiaľ spoločnosť trvá na dodržaní zákazu pôsobiť u spoločnosti, ktorá je v zmysle práva konkurenčnou spoločnosťou spoločnosti. V dodatku č. 7 k zmluve o výkone funkcie konateľa uzatvorenej dňa 29.11.2011 účastníci dojednali výšku mesačnej odmeny navrhovateľa od 01.01.2011 na sumu 3.534 eur. Rozhodnutím jediného spoločníka spoločnosti odporcu urobeného pri výkone pôsobnosti valného zhromaždenia zo dňa 23.04.2012 bol navrhovateľ odvolaný z funkcie konateľa spoločnosti s účinnosťou od 30.04.2012.

Nakoľko po odvolaní z funkcie navrhovateľ po dobu šiestich mesiacov, t.j. do 31.12.2012 nevykonával pre iného zamestnávateľa alebo na vlastný účet činnosť špecifikovanú v zmluve, uplynutím tejto doby mu podľa neho vznikol nárok na vyplatenie kompenzácie vo výške 21.204 eur, na vyplatenie ktorej sumy bol odporca vyzvaný listom zo dňa 19.11.2012, na ktorý odpovedal odporca listom zo dňa 30.11.2012 a

tiež listom zo dňa 01.03.2013. Odporca si svoju povinnosť nesplnil, z toho dôvodu navrhovateľ žiadal okrem istiny zaviazat' odporcu aj na zaplatenie úrokov z omeškania odo dňa nasledujúceho po odpovedi odporcu listom zo dňa 31.11.2012.

Odporca svoju obranu v konaní založil na tvrdení, že návrh navrhovateľa je založený na chybnom výklade čl. IV ods. 4.2 Zmluvy, nakoľko ho nemožno interpretovať izolovane, ale systematicky v spojení s čl. IV ods. 4.1 Zmluvy. V ustanovení čl. IV ods. 4.1 Zmluvy je zakotvená povinnosť adresovaná navrhovateľovi v podobe zákazu konkurencie a pre prípad jej porušenia zmluvná pokuta. Z ustanovenia čl. IV ods. 4.2 Zmluvy však vyplýva, že zákaz konkurencie je podmienený, a jeho vznik viazaný na oznámenie zo strany odporcu adresované navrhovateľovi o tom, že odporca trvá na dodržaní zákazu konkurencie. Z uvedeného ustanovenia je tiež zrejmé, že ak by došlo k oznámeniu (a teda zároveň k účinnosti zákazu konkurencie), mal by navrhovateľ nárok na zaplatenie kompenzácie vo výške 6-násobku jeho mesačnej odmeny, a to už pri skončení výkonu funkcie konateľa, a nie ako uviedol navrhovateľ, až po uplynutí šiestich mesiacov odo dňa skončenia výkonu funkcie konateľa. Ak by navrhovateľ následne porušil zákaz konkurencie, odporcovi by vznikol nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty od navrhovateľa v rovnakej výške ako by bola kompenzácia obdržaná navrhovateľom pri skončení jeho funkcie. Odporca však nikdy neoznámil navrhovateľovi, že trvá na dodržaní zákazu konkurencie zo strany navrhovateľa, a preto navrhovateľovi nikdy nevznikol nielen záväzok dodržiavať zákaz konkurencie, ale ani nárok na zaplatenie kompenzácie. Ak mal navrhovateľ pochybnosti ohľadom skutočnosti, či trvá na dodržaní zákazu konkurencie, mohol sa obrátiť na odporcu so žiadosťou o oznámenie tejto skutočnosti, k čomu však nedošlo.

Súd prvého stupňa konštatoval a medzi účastníkmi to nebolo sporné, že navrhovateľ uzatvoril s odporcom zmluvu o výkone funkcie konateľa v zmysle § 66 ods. 3 Obchodného zákonníka, v ktorej si dohodli tzv. konkurenčnú doložku.

V danom prípade konkurenčná doložka na jednej strane upravovala povinnosť navrhovateľa ako konateľa nevykonávať po skončení výkonu funkcie konateľa po dobu šiestich mesiacov činnosť súťaživého charakteru voči podnikateľskej činnosti odporcu, pričom v prípade porušenia tejto povinnosti vznikol odporcovi nárok na zmluvnú pokutu od navrhovateľa vo výške 6-násobku jeho mesačnej odmeny. Na druhej strane navrhovateľovi prináležala kompenzácia v rovnakej výške ako zmluvná pokuta, pokiaľ odporca trval na dodržaní zákazu výkonu konkurenčnej činnosti. Súd pri výklade daných ustanovení dospel k záveru, že konkurenčná doložka vyjadrovala určitú reciprocitu medzi dodržaním povinnosti navrhovateľa zdržať sa činnosti súťaživého charakteru voči činnosti odporcu a jej porušením. Z ustanovenia čl. IV bod 4.2 nijakým spôsobom nevyplýva viazanosť zákazu konkurencie na oznámenie odporcu adresované navrhovateľovi o tom, že trvá na dodržaní zákazu konkurencie. V uvedenom článku nie je totiž uvedené, akým spôsobom by malo byť oznámenie zo strany odporcu vykonané a v akej lehote. V tomto smere bola preto argumentácia odporcu nedôvodná. Ak teda navrhovateľ dodržal svoju povinnosť vyplývajúcu mu zo zákazu konkurencie, postupoval správne, ak vychádzal zo skutočnosti, že odporca trvá na dodržaní tejto povinnosti.

V opačnom prípade by sa navrhovateľ vystavil riziku porušenia povinnosti zákazu konkurencie a tým zároveň vzniku povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu (nakoľko v tomto prípade v čl. IV bod 4.1 sa možnosť nedodržania zákazu konkurencie nepodmieňovala úkonom odporcu obsahujúcim informáciu, že netrvá na dodržaní zákazu).

Súd prvého stupňa tak dospel k záveru, že návrh navrhovateľa je dôvodný a preto mu v celom rozsahu vyhovel a priznal navrhovateľovi kompenzáciu vo výške 6-násobku jeho mesačnej odmeny, ktorá bola naposledy upravená v Dodatku č. 7 k Zmluve vo výške 3.534 eur, čo predstavuje sumu 21.204 eur. Navrhovateľovi súd zároveň priznal úrok z omeškania z uplatňovanej sumy odo dňa nasledujúceho po datovaní odpovedi odporcu na výzvu navrhovateľa na zaplatenie nároku, t.j. od 01.12.2012 do zaplatenia, tak ako to žiadal navrhovateľ, nakoľko odporca sa dostal s plnením do omeškania dňom nasledujúcim po skončení výkonu funkcie konateľa.

O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 142 ods. 1 O.s.p., keď plne úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov konania voči odporcovi, ktorý vo veci úspech nemal v celkovej výške 3.086,50 eur. Náhrada trov konania spočíva v zaplatenom súdnom poplatku za návrh na začatie konania vo výške 1.272 eur a v trovách právneho zastúpenia navrhovateľa vo výške 1.814,50 eur.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie odporca z dôvodu, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil a nedostatočne zistil skutkový stav veci, jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Namietal záver súdu prvého stupňa, že z ustanovenia článku IV bod 4.2 zmluvy nijakým spôsobom nevyplýva viazanosť zákazu konkurencie na oznámenie odporcu adresované navrhovateľovi o tom, že trvá na zákaze konkurencie, pretože v uvedenom článku nie je uvedené, akým spôsobom by malo byť oznámenie vykonané a v akej lehote. Tento záver považoval odporca za arbitrárny, keď z uvedeného ustanovenia nepochybne vyplýva, že zákaz konkurencie je podmienený a jeho vznik je viazaný na úkon zo strany odporcu adresovaný navrhovateľovi, z ktorého by vyplývalo, že odporca trvá na dodržaní zákazu konkurencie. Odporca sa teda pri skončení funkcie navrhovateľa mohol rozhodnúť, či trvá na zákaze konkurencie, ktorý by sa stal voči navrhovateľovi účinný len za podmienky, ak by došlo k oznámeniu tejto skutočnosti navrhovateľovi. Za absurdný považoval odporca tento záver súdu prvého stupňa aj z dôvodu, že podľa súdu v predmetnom článku nie je uvedené, akým spôsobom by malo byť oznámenie vykonané a v akej lehote. V tejto súvislosti poukázal na ustanovenie § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka, umožňujúce v prípade nedojednania formy oznámenia toto vykonať v akejkoľvek forme. Nesprávne je aj tvrdenie súdu prvého stupňa, podľa ktorého navrhovateľ postupoval správne, keď prezumoval, že odporca na dodržaní zákazu konkurencie trvá. Nečinnosť alebo mlčanie samo osebe nemožno považovať za prejav vôle, odporcovu nečinnosť ohľadom zákazu konkurencie nemožno teda považovať za vyjadrenie odporcu, že trvá na jeho dodržaní. Pokiaľ mal teda navrhovateľ pochybnosti, či je oznámenie vo vzťahu k zákazu konkurencie odkladacou alebo rozvázovacou podmienkou v zmysle ustanovenia § 36 ods. 5 O.z., mal oznámenie vyhodnotiť ako odkladaciu podmienku t. j. vykonaním oznámenia mala nastať a nie zaniknúť účinnosť zákazu konkurencie. Odporca však nikdy navrhovateľovi neoznámil, že trvá na dodržaní zákazu konkurencie, čo nakoniec medzi účastníkmi sporné nebolo. Správne nie je ani tvrdenie súdu prvého stupňa, že v článku IV bod 4. 1 sa možnosť nedodržania zákazu konkurencie nepodmieňovala úkonom odporcu obsahujúcim informáciu, že netrvá na dodržaní zákazu. V ustanovení druhej vety tohto článku zmluvy sa uvádza, že ak poruší konateľ tento svoj záväzok, zaplatí spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške šesťnásobku jeho mesačnej odmeny. Vzhľadom na skutočnosť, že vznik povinnosti dodržiavať zákaz konkurencie je podmienený vykonaním oznámenia, je bez akýchkoľvek pochybností zrejmé, že prípadná povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu podľa druhej vety článku IV bod 4.1 zmluvy je viazaná na oznámenie. Zmluvná pokuta totiž nemôže vzniknúť vo vzťahu k porušeniu povinnosti, ktorá nenadobudla účinnosť.

K tvrdeniam navrhovateľa, podľa ktorých sa tento mal na výklad predmetných článkov zmluvy informovať bývalých kolegov, pričom mu bolo oznámené, že ide o akýsi druh odstupného, a ak odporca nebude trvať na dodržaní zákazu konkurencie, oznámi túto skutočnosť navrhovateľovi a v prípade, že na tomto trvať bude, rovnako túto skutočnosť oznámi, odporca poukázal na skutočnosť, že navrhovateľ bol štatutárnym orgánom odporcu, ktorý zmluvu podpísal nielen vo svojom mene, ale aj za odporcu, je ťažko predstaviteľné, aby sa konateľ dopytoval na výklad zmluvy zamestnancov pôsobiacich na personálnom oddelení, ktorý výklad je nakoniec úplne irelevantný. V prípade pochybnosti navrhovateľa mal tento komunikovať s jediným spoločníkom odporcu, ktorý v zmysle príslušných predpisov schvaľuje odmeňovanie konateľa. V súvislosti s tvrdením navrhovateľa, že z informácií od bývalých kolegov zistil, že suma vo výške kompenzácie už bola daná do pokladne, ale vzhľadom na uzavretie ekonomiky by bolo potrebné túto znova otvárať a následne meniť daňové priznanie poukázal odporca na skutočnosť, že nikdy nemal v úmysle kompenzáciu navrhovateľovi vyplatiť, nakoniec aj v prípade, ak daňovník v príslušnom zdaňovacom období zahrnul do výsledku hospodárenia nižšie náklady, úprava výsledku hospodárenia v nasledujúcich účtovných obdobiach už nebude mať vplyv na výšku základu dane a daňovej povinnosti (§ 17 ods. 29 zák. č. 595/2003 Z.z. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody navrhol odporca, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Navrhovateľ v písomnom vyjadrení k odvolaniu odporcu navrhol potvrdenie napadnutého rozsudku z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Podľa § 136 ods. 1 Obchodného zákonníka (ObZ) pokiaľ zo spoločenskej zmluvy alebo stanov nevyplývajú ďalšie obmedzenia, konateľ nesmie: a) vo vlastnom mene alebo na vlastný účet uzavierať obchody, ktoré súvisia s podnikateľskou činnosťou spoločnosti, b) sprostredkovať pre iné osoby obchody spoločnosti, c) zúčastňovať sa na podnikaní inej spoločnosti ako spoločník s neobmedzeným ručením a d) vykonávať činnosť ako štatutárny orgán alebo člen štatutárneho alebo iného orgánu inej právnickej

osoby s podobným predmetom podnikania, ibaže ide o právnickú osobu, na ktorej podnikaní sa zúčastňuje spoločnosť, v ktorej vykonáva pôsobnosť konateľa.

Podľa § 136 ods. 2 ObZ porušenie odseku 1 má dôsledky ustanovené v § 65.

Podľa § 65 ods. 2 ObZ spoločnosť je oprávnená požadovať, aby osoba, ktorá tento zákaz porušila, vydala prospech z obchodu, pri ktorom porušila zákaz konkurencie alebo previedla tomu zodpovedajúce práva na spoločnosť. Tým nie je dotknuté právo na náhradu škody.

Zákaz konkurencie predstavuje inštitút, ktorého podstatou je chrániť podnikateľa pred nedovoleným konaním zo strany iných účastníkov hospodárskej súťaže. Zmyslom úpravy zákazu konkurencie je snaha zabrániť spoločníkom a členom orgánov spoločnosti správať sa v obchodných vzťahoch špekulatívne a konať proti zásadám poctivého obchodného styku. Zákaz konkurencie plní preventívnu a tiež zabraňovaciu funkciu. Inštitút zákazu konkurencie je inštitútom súkromnoprávnym a preto je len na spoločnosti, resp. spoločníkoch, či zákaz konkurencie rozšíria nad minimálne zákonom stanovené požiadavky a tiež len od nich závisí, či budú uplatňovať právo postihnúť prípady porušenia tohto zákazu.

Zákaz konkurencie sa na osoby pôsobiace v orgánoch spoločnosti nepochybne vzťahuje počas výkonu ich funkcie, teda až do skončenia výkonu funkcie. Výkon funkcie konateľa spoločnosti zaniká konkrétnej fyzickej osobe v okamihu rozhodnutia valného zhromaždenia spoločnosti o jeho odvolaní z funkcie konateľa spoločnosti. Obmedzenie doby trvania zákazu konkurencie len na obdobie od začiatku vykonávania funkcie, do skončenia výkonu funkcie nemusí byť z hľadiska záujmov spoločnosti dostačujúce. Ten, kto pôsobil ako štatutárny orgán obchodnej spoločnosti alebo člen štatutárneho orgánu, disponuje predsa aj po zániku jeho pôsobenia v tejto funkcii informáciami, ktoré by mohli byť pre konkurenciu zaujímavé a teda využiteľné či zneužiteľné voči samotnej spoločnosti. Javí sa preto opodstatnené, obdobne ako je to napr. v pracovnoprávných predpisoch, predĺžiť zákaz konkurencie aj na obdobie po zániku vykonávania funkcie. Pre predĺženie trvania zákazu konkurencie poskytuje ObZ viacero možností, napr. v zmysle ust. § 136 ods. 1 ObZ možno v spoločenskej zmluve alebo v stanovách určiť aj ďalšie obmedzenia pre výkon funkcie konateľa spoločnosti. Takýmto obmedzením je aj predĺženie zákazu konkurencie o konkrétne obdobie po skončení vykonávania funkcie.

V danom prípade bol zákaz konkurencie upravený v článku IV bod 4. 1 zmluvy o výkone funkcie konateľa zo dňa 01. januára 2004 v znení jej dodatkov, podľa ktorého konateľ sa zaväzuje nevykonávať po dobu šiestich mesiacov odo dňa skončenia výkonu funkcie konateľa pre iného zamestnávateľa alebo na vlastný účet činnosť, ktorá je predmetom činnosti spoločnosti, prípadne inú činnosť, ktorá by mala súťaživý charakter voči podnikateľskej činnosti spoločnosti. Ak poruší konateľ tento svoj záväzok, zaplatí spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 6 násobku jeho mesačnej odmeny stanovenej v článku III odsek 3.2 tejto zmluvy.

Podľa čl. IV bod 4.2 zmluvy o výkone funkcie konateľa zo dňa 01. januára 2004 v znení jej dodatkov v súvislosti s predchádzajúcim bodom prináleží konateľovi pri skončení výkonu funkcie kompenzácia vo výške 6 násobku jeho mesačnej odmeny stanovenej v článku III odsek 3.2 tejto zmluvy, pokiaľ spoločnosť trvá na dodržaní zákazu pôsobiť u spoločnosti, ktorá je v zmysle práva konkurenčnou spoločnosťou spoločnosti.

Samotný zákaz konkurencie po skončení vykonávania funkcie konateľa odporcu dojednaný účastníkmi v článku IV bod 4. 1 zmluvy o výkone funkcie konateľa zo dňa 01. januára 2004 v znení jej dodatkov je jasný, určitý a zrozumiteľný, povinnosť navrhovateľa nie je viazaná na akýkoľvek (prípadný) ďalší úkon spoločnosti odporcu, už vôbec nie na odkladaciu či rozvázovaciu podmienku. Povinnosťou navrhovateľa po skončení výkonu funkcie konateľa teda bolo zachovávať zákaz konkurencie po dojednanú dobu, porušenie ktorého zákazu bolo spojené s hrozbou sankcie v podobe zmluvnej pokuty. Výklad ďalšieho článku zmluvy (čl. IV bod 4.2, podľa ktorého konateľovi prináleží pri skončení výkonu funkcie kompenzácia vo výške šesťnásobku jeho mesačnej odmeny, pokiaľ spoločnosť trvá na dodržaní zákazu pôsobiť u spoločnosti, ktorá je v zmysle práva konkurenčnou spoločnosťou), ktorý prezentuje odporca v odvolaní a podľa ktorého by navrhovateľovi mala kompenzácia patriť len vtedy, keď by mu odporca oznámil, že trvá na dodržaní zákazu konkurencie, je zjavne rozporný so samotným účelom zmluvy, nakoľko na jednej strane zmluva jednoznačne zakázala konkurenčnú činnosť konateľa pod sankciou zaplatenia zmluvnej pokuty bez toho, aby bol potrebný akýkoľvek iný úkon, na druhej strane kompenzáciu sľubovala za iných podmienok, teda len vtedy, ak by došlo k zákazu novým právnym

úkonom. Takýto výklad je v rozpore s podstatou inštitútu zákazu konkurencie, ktorými je odmeniť jeho dodržanie a sankcionovať jeho porušenie. Na jednej strane teda navrhovateľ bol v zmysle článku IV bod 4.1 zmluvy povinný za každých okolností dodržať zákaz konkurencie pod hrozbou sankcie (k žiadnemu písomnému dodatku či zmene zmluvy v tomto smere nedošlo, § 272 ods. 2 ObZ v spojení s čl. VII bod 7.1 zmluvy), na druhej strane nárok na odmenu by navrhovateľovi vznikol len v prípade, ak by odporca oznámil, že na zákaze konkurencie trvá. Takýto výklad je v rozpore nielen s účelom inštitútu zákazu konkurencie, ale tiež s jazykovo-logickým výkladom obsahu právneho úkonu a dobrými mravmi. Sporné ustanovenie bodu 4. 2 zmluvy je preto potrebné vykladať tak, že pokiaľ odporca (najneskôr k momentu skončenia funkcie konateľa) neoznámil opak, je potrebné spájať s dodržaním konkurenčnej doložky zmluvou zakotvené právne následky, teda aj vznik nároku na dojednanú kompenzáciu.

Z vyššie uvedeného tak vyplýva, že právne posúdenie veci prvostupňovým súdom bolo správne, ďalšie argumenty odporcu v odvolaní týkajúce sa údajne nedostatočne zisteného skutkového stavu veci boli pre posúdenie uplatneného nároku irelevantné, neostalo potom odvolaciemu súdu než napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdiť z hľadiska jeho vecnej správnosti.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p. s použitím § 224 ods. 1 O.s.p., v odvolacom konaní úspešný navrhovateľ náhradu trov neuplatnil (§ 151 ods. 1 O.s.p.), nebolo tak možné mu náhradu trov odvolacieho konania priznať.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.